



POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponenta práce

Autor práce: Bc. Petr Havlíček

Název práce: Etické aspekty využívání behaviorálních poznatků při tvorbě veřejné politiky na případu sdíleného lékového záznamu

Autor posudku: Mgr. Jan Kohoutek, PhD.

Předkládána diplomová práce se zaměřuje na zkoumání etických aspektů při aplikaci přístupu „nudge“ (postrčení) v konkrétním případě zdravotní politiky. Jde o velmi relevantní a inovativní téma, neboť výzkum využití behaviorálních ekonomických přístupů, k nimž patří též koncept postrčení, je v ČR dosud realizován velmi ojediněle. Z hlediska designu je využito kvalitativní případové studie, přičemž pro samotný příklad je vybrán sdílený lékový záznam. Za pomoci explorační studie využívající jak sekundární tak primární data (rozhovory se zainteresovanými aktéry, stenoáznamy vystoupení poslanců Parlamentu ČR), jsou konkrétněji zkoumány etické, faktické i praktické atributy při tvorbě sdíleného lékového záznamu a jeho využití v ČR. Autorovo zkoumání z konceptuálního hlediska pak zahrnuje míru aplikace konceptu postrčení. Cíle práce a výzkumné otázky jsou jasně a relevantně formulovány v části 1 a dostatečně zodpovězeny v závěrečné části (závěrech) práce. Zřetelným kladem práce je expozice konceptuálních východisek a základů konceptu nudge spočívajících v libertariánském patriotismu vč. jeho odnoží. Autor nezůstává pouze u jednoduchého popisu, ale, s využitím patřičného množství zahraniční literatury, analyzuje též limitace aplikovaného konceptu a jeho soudobou kritiku vč. možných přínosů k dalšímu promýšlení „konceptu nudge“.

Kladem práce je též empirická část, která jasně popisuje tvorbu sdíleného lékového záznamu vč. etických, faktických i procesních dilemat při schvalování resp. při aplikaci tohoto nástroje. Ohledně využití přístupu nudge, autor velmi správně na základě analyzované evidence dospívá k poznatku, že v případě lékového záznamu se nejedná o explicitní aplikaci, ale o tzv. behaviorálně přičleněnou (související) iniciativu (str. 68). Cennými empirickými poznatky jsou i ty o faktické složitosti nevyužití „postrčení“ (op-outu) ze sdíleného lékového záznamu, o limitech informační kampaně i o finančních nákladech aplikace sdíleného lékového záznamu.

Práce má vhodně zvolenou strukturu a vykazuje velmi malý počet formálních chyb/nedodělek (viz. např. překlep str. 41, nečíslování diskuze a závěrů v obsahu). Oceňuji zpracování a zahrnutí seznamu zkratk, avšak ideálně by při prvním uvedení (v závorce) zkratky v textu práce bylo vhodné vždy uvést i relevantní nezkrácený název, ke kterému zkratka odkazuje.



K práci mám pouze jednu vážnější připomínku a to metodologického rázu. Autor při analýze míry obeznámenosti veřejnosti k vytvoření sdíleného lékového záznamu na principu automatického pošťouchnutí k jeho přijetí v případech jednotlivce-občana (individuální defaultní opt-in) poukazuje na riziko omezené informovanosti veřejnosti o svých příslušných právech (opt-out) a vůbec o existenci tohoto nového nástroje. S touto argumentací souhlasím, avšak není mi jasné, proč nebyla provedena explorační studie obeznámenosti cílové skupiny tj. zástupců veřejnosti s nástrojem v argumentovaném smyslu. Např. formou jednoduché veřejné ankety (možno provést na frekventovaných místech měst), nebo, cíleněji, vybraných jednotlivců dle věku, pohlaví etc. metodou snowball sampling či jinou. I takováto „pouhá“ explorační studie zástupců cílové skupiny by, domnívám se, byla proveditelná v Covid-období a přispěla by k vyšší rigoróznosti závěrů (nejednalo by se tedy „jen“ o zprostředkovaná stanoviska aktérů-expertů zastupující zainteresované instituce/sdružení resp. o vybrané politiky).

Celkově však předkládána diplomová práce svoji přidanou hodnotou, jak v teoretické tak empirické rovině, zcela splňuje požadavky na diplomovou práci v oboru „Veřejná a sociální politika“.

Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě a hodnotit ji známkou „B“.

Otázka pro obhajobu:

„Komentujte důvody nezahrnutí zástupců veřejnosti, jakožto cílové skupiny postrčených k akceptaci sdíleného lékového záznamu, mezi respondenty/respondentky, s nimiž byl proveden rozhovor“.

Datum: 25.1. 2021

Jan Kohoutek
Podpis: